

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/3/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4109238274
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4109238274.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň Mgr. Ingrid Vallovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: Q. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., K. XX, proti žalovanej: U. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom T., K. 64, o zaplatenie sumy 2.293,91 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 12. septembra 2011, č. k. 10C/105/2011-89 a o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo 7. júla 2011, č. k. 10C/105/2011-63, takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa zaplatenia sumy 1.113,43 eura potvrdzuje a vo zvyšnej vyhovujúcej časti mení tak, že žalobu zamietá.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odvolačný súd napadnuté uznesenie č. k. 10C/105/2011-63 zo dňa 07. 07. 2011 potvrdzuje.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zastavil konanie v časti žalovanej istiny 176,56 eura. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 1.626,11 eura a náhradu trov konania vo výške 57,75 eura a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V zostávajúcej časti súd žalobný návrh zamietol. Svoje rozhodnutie oprel o ustanovenia § 451 ods. 1, 2, § 454 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že účastníci konania bývajú v spornom byte po rozvoze manželstva, pričom zo zhodných výpovedí účastníkov konania bolo preukázané, že aj žalobca a aj žalobkyňa užívajú v byte samostatnú izbu a ostatné spoločné priestory užívajú spolu. Pri rozhodovaní vychádzal zo žalobcom predložených úhrad spojených s užívaním bytu v roku 2008 spolu v sume 2.687,50 eura, pozostávajúcich z nákladov spojených s užívaním bytu za rok 2008 vo výške 71.061,- Sk (2.358,79 eura), úhrady energie vo výške 3.385,- Sk (211,94 eura), úhrady plynu vo výške 1.319,- Sk (43,78 eura), ako aj úhrady SATRA vo výške 2.199,- Sk (72,99 eura), z čoho polovica predstavovala sumu 1.343,75 eura a zo žalobcom predložených úhrad spojených s užívaním bytu v roku 2009, spolu v sume 1.892,48 eura, pozostávajúcich z úhrady nákladov spojených s užívaním bytu vo výške 1.542,10 eura, úhrady za spotrebu elektrickej energie vo výške 229,15 eura, úhrady za spotrebu plynu vo výške 40,97 eura a zaplateného poplatku SATRO vo výške 80,26 eura, z čoho polovica predstavovala sumu 946,24 eura. Keďže potvrdením zo dňa 18. 12. 2008 žalobca prehlásil, že dňa 18. 12. 2008 prevzal od žalovanej sumu 20.000,- Sk (663,88 eura) ako zálohu za platbu nájomného, súd prvého stupňa zo sumy 2.289,99 eura (1.343,75 eura + 946,24 eura) odpočítal sumu 663,88 eura a zostávajúcu sumu vo výške 1.626,11 eura priznal žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia, lebo v tejto časti považoval žalobný návrh žalobcu za dôvodne podaný. Okrem toho, v časti 176,56 eura konanie zastavil podľa § 96 ods. 1 OSP, nakoľko v tejto časti zoberal žalobca so súhlasom žalovanej žalobu späť. Keďže po späťvzati žaloby v časti 176,56 eura predmetom

konania zostala suma 2.117,35 eura, súd prvého stupňa v časti žalovanej sumy 491,24 eura (2.117,35 eura - 1.626,11 eura) žalobu zamietol. S poukazom na nesporné užívanie bytu účastníkmi konania, považoval za irelevantné to, že nájomcom bytu po rozvede manželstva sa stal žalobca a žalovaná ho má právo užívať až do zabezpečenia náhradného bytu. Odmietnutie zaplatiť polovicu nákladov spojených s užívaním bytu žalovaná odôvodnila tým, že jej žalobca nepreukázal vyúčtovanie nákladov za sporné obdobie. Súd prvého stupňa, vychádzajúc z listinných dôkazov predložených žalobcom za spornú označil zálohu vo výške 20.000 Sk, ktorú prevzal na tento účel žalobca od žalovanej dňa 18. 12. 2008. Nebolo sporné, že túto zálohu žalobca prevzal, ale sporné bolo to, že žalobca žiadal, aby na ňu súd neprihliadol, lebo medzi účastníkmi je sporné aj obdobie predchádzajúcich rokov a chcel ju započítať na rok 2006, s čím nesúhlasila žalovaná, pretože podľa jej tvrdenia išlo o zálohu na rok 2008. Súd prvého stupňa prihliadol na sumu 20.000,- Sk (663,88 eura) a odpočítal ju od celkovej sumy polovice nákladov, lebo mal za to, že podľa dátumu na potvrdení, ktoré bolo predložené súdu, logicky vyplýva, že uvedená suma bola zložená na rok 2008, prípadne na rok 2009 ako preddavok, pričom v danom prípade boli predmetom sporu obidva tieto roky, a teda žalobca neunesol dôkazné bremeno svojich tvrdení, že išlo o zálohu na rok 2006. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP.

Rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti, ako aj v časti trov konania, napadla včas podaným odvolaním žalovaná, domáhajúc sa ním zamietnutia žalobného návrhu. Vytýkala, že súd prvého stupňa nevezal do úvahy podstatnú skutočnosť a to, že v priebehu konania ešte pred posledným pojednávaním poštovou poukážkou zaplatila žalovanému sumu 510 eur. Dodala, že o tejto skutočnosti žalobca mal vedomosť, a napriek tomu túto okolnosť súdu neoznámil a sama ju nestihla oznámiť pred vyhlásením rozhodnutia. Mala za to, že po odpočítaní sumy 510 eur zostane ešte suma 1.116,11 eura, ktorú by mala podľa napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa zaplatiť, s čím vyjadrila nesúhlas a to z dôvodu nesprávneho výpočtu súdu prvého stupňa. Namietala, že podľa ročného zúčtovania polovica nákladov na nájomnom za rok 2008 predstavovala 28.451,50 Sk (944,41 eura), a nie sumu 24.914,- Sk (826,99 eura). K tomu dodala, že ročné zúčtovanie za plyn nemá stále k dispozícii k nahliadnutiu, a preto vyjadrila názor, že žalobca mal dostatočne dlhý čas, aby si zadovážil ročné zúčtovanie, ak niečo požaduje a zaťažuje tým súd, a preto mohla vychádzať iba zo zaplatených poukážok, z ktorých polovica predstavovala sumu 21,90 eura, SATRO 36,48 eura, elektrická energia 105,95 eura, spolu sumu 1.108,74 eura, a nie sumu 1.343,75 eura. Okrem toho žiadala, aby bola zaviazaná na zaplatenie maximálne sumy 942,79 eura a to z dôvodu, že byt užíva minimálne, keďže od piatku do nedele opatruje chorú matku, v byte neprijíma návštevy, a neužíva ho ani počas PN, keďže byt je v neobývateľnom stave pre neporiadok a trestné oznámenie, ňou podané, bolo riešené ako priestupok. Považovala za v rozpore s dobrými mravmi, aby platila za služby spojené s užívaním bytu, ktoré v prevažnej miere nevyužíva.

K odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca, ktorý odvolanie žalovanej hodnotil iba ako ďalší pokus o zníženie sumy, ktorú má uhradiť. Žiadal odvolanie zamietnuť. Záverom dodal, že k odvolaniu sa vyjadrí na pojednávaní.

Napadnutým uznesením č. k. 10C/105/2011-63 zo dňa 07. 07. 2011 súd prvého stupňa nepriznal žalovanej oslobodenie od súdneho poplatku za odpor. V odôvodnení konštatoval, že žalovanej vznikla poplatková povinnosť vo výške 137,50 eura za podaný odpor. Túto skutočnosť, teda výšku poplatkovej povinnosti, vzal súd pri rozhodovaní tiež do úvahy, ako aj skúmal osobné pomery žalovanej odôvodňujúce oslobodenie, ktoré však nepovažoval, vzhľadom k výške poplatkovej povinnosti, za dané. Zistil, že žalovaná má zabezpečený pravidelný príjem zo závislej činnosti vo výške 540 eur mesačne, ktorý hodnotil za mierne nižší ako príjem priemerného poplatníka, ktorý je zamestnancom. Dodal, že samotná skutočnosť, že žalovaná má nižší príjem ako priemerný poplatník, nie je predpokladom na priznanie oslobodenia od súdneho poplatku. Túto skutočnosť nepovažoval za predpoklad pre oslobodenie od súdneho poplatku ani v spojení so skutočnosťou, že žalovaná má vyživovaciu povinnosť k svojmu plnoletému synovi. Keďže žalovaná neuviedla žiadne ďalšie skutočnosti, ktoré by odôvodňovali jej špecifické osobné pomery na priznanie oslobodenia od súdneho poplatku, súd prvého stupňa dospel k názoru, že osobné pomery žalovanej nie sú ničím výnimočné od osobných pomerov priemerného poplatníka, a preto jej oslobodenie od súdneho poplatku nepriznal. Rozhodol tak podľa § 138 ods. 1 OSP.

Aj proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podala odvolanie žalovaná, ktoré odôvodnila tým, že nie je schopná zaplatiť vyrubený súdny poplatok bez ohrozenia výživy syna U. ktorý je študentom bez vlastného príjmu a taktiež bez ohrozenia svojej výživy. Predpokladané mesačné výdavky vyčíslila na sumu 265 eur, ku ktorým dodala, že je študentkou UTV pri SPU, Katedry informatiky a zdravia a výživa obyvateľstva, s čím sú spojené mesačné náklady vo výške 30 eur, ako aj zakúpenie drahšieho mobilného internetu a notebooku, ktorý ako sluchovo postihnutá potrebuje na získavanie informácií, ktoré sú pri jej povolani nevyhnutné. Okrem toho, k vyššie uvedeným výdavkom nezapočítala poplatky do Slovenskej komory sestier, ktoré sú povinné a platby za školiace akcie, ako aj členské v Slovenskom zväze sluchovo postihnutých a akcie spojené s prezentáciou pomôcok pre sluchovo postihnutých, ktoré využíva pri povolani.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutej vyhovujúcej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 1 OSP) na odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 1 OSP) a po doplnení dokazovania výpoveďami účastníkov konania, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi, dospel k záveru, že odvolanie žalovanej proti rozsudku súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti je čiastočne dôvodné. Keďže súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho aj správny právny záver, odvolací súd rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa zaplata sumy 1.113,43 eura potvrdil a vo zvyšnej vyhovujúcej časti zmenil podľa § 220 OSP tak, že žalobu zamietol. Okrem toho, odvolací súd preskúmal aj uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 10C/105/2011-63 zo dňa 07. 07. 201 a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné a napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť ako vecne správne.

V prejednávanej veci sa žalobca žalobou podanou na súde prvého stupňa dňa 30. 12. 2009 domáhal zaplata sumy 2.293,91 eura, predstavujúcej polovicu nákladov za užívanie bytu, ktorý účastníci konania ako bývalí manželia spoločne užívajú. Za rok 2008 vyčíslil polovicu nákladov v sume 29.865,- Sk (991,33 eura), pozostávajúcej z nájomného v sume 24.914,- Sk, elektriny 3.192,- Sk, plynu 1.319,- Sk, káblovej televízie SATRO v sume 1.099,- Sk a za rok 2009 v sume 1.302,58 eura, pozostávajúcej z nájomného vo výške 1.129,39 eura, elektriny 114,58 eura, plynu 18,48 eura a televízie SATRO 40,13 eura. Keďže všetky náklady za byt zaplatil, žiadal zaviazat žalovanú v zmysle doplneného podania na zaplata ich polovice v sume 2.293,91 eura.

Pre absenciu odvolania účastníkov konania v zastavujúcej časti, ako aj v zamietajúcej časti, rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania zostala žalovanou napadnutá vyhovujúca časť, predstavujúca sumu 1.626,11 eura a tiež trovy konania.

Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydat'. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 454 Občianskeho zákonníka, bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

Účelom právnej úpravy bezdôvodného obohatenia je predovšetkým zabrániť vzniku získania majetkovej výhody jedného na úkor iného subjektu. Tomu, na úkor koho sa získalo bezdôvodné obohatenie, musí ten, kto bezdôvodné obohatenie získal, vydat' všetko, čím sa obohatil. Občiansky zákonník rozoznáva päť foriem bezdôvodného obohatenia (§ 451 ods. 2 a § 454 Občianskeho zákonníka):

1. bezdôvodné obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu t. j. plnenie, kde právny dôvod od samého začiatku neexistoval. To znamená, že sa plnilo, hoci chýbala právna skutočnosť, najmä zmluva, na základe ktorej sa spravidla plní. Takýto prípad môže nastať vtedy, keď sa účastníci napríklad domnievajú, že uzavreli zmluvu, hoci ju neuzavreli, alebo niekto plnil omylom niekomu inému, s ktorým nebol v zmluvnom vzťahu. V takomto prípade však treba preskúmať, či nedošlo ku konkludentnému

uzavretiu zmluvy, ak druhý účastník plnenie akceptoval a poskytol protiplnenie. Takýto postup je možný len vtedy, keď zmluvu možno uzavrieť v akejkoľvek forme.

2. bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu, spravidla z neplatnej zmluvy. Kedy je zmluva neplatná, treba posudzovať jednak podľa všeobecných ustanovení o zmluvách (§ 43 a nasl.), jednak podľa ustanovení upravujúcich ten typ zmluvy, o ktorý v danom prípade ide. V prípade atypickej zmluvy musia byť splnené podmienky ustanovené v § 51. Právny úkon, resp. zmluva môže byť neplatná z dôvodov obsahových (§ 39) alebo z dôvodov formálnych (§ 40), ale aj z iných dôvodov (napr. podľa § 37 a 38).

3. bezdôvodné obohatenie získané plnením z právneho dôvodu, ktorý tu síce spočiatku existoval, ale potom dodatočne odpadol. Takýto prípad môže nastať napríklad splnením rozvázovacej podmienky (§ 36 ods. 2), odstúpením od zmluvy (§ 48) alebo zrušením zmluvy (napr. podľa § 740).

4. bezdôvodné obohatenie získané z nestatočných zdrojov. Sem treba zahrnúť prípady, keď bol majetkový prospech získaný trestnou činnosťou (napr. podvod), ale aj majetkový prospech získaný v rozpore s dobrými mravmi. Platí, že každý trestný čin je konaním proti dobrým mravom, čo však neplatí opačne, t.j. nie každé konanie proti dobrým mravom je aj trestným činom. Za zdroj, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 OZ) a ktorý možno považovať za nestatočný zdroj je len taký zdroj, ktorý konkrétna právna norma reprobuje. Pri hodnotení nestatočnosti zdroja sa uplatňuje domnienka statočnosti majetkového zdroja, a preto nestatočnosť zdroja musí preukazovať ten, kto sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia.

5. bezdôvodné obohatenie získané plnením za niekoho, čo podľa práva mal plniť sám.

Teda na vznik záväzku z bezdôvodného obohatenia sa nevyžaduje, aby sa bezdôvodné obohatenie získalo na úkor iného protiprávnym úkonom. Bezdôvodné obohatenie jedného subjektu na úkor majetkovej sféry druhého subjektu môže spočívať v získaní peňazí, v získaní majetkovej hodnoty vyjadriteľnej v peniazoch, ktorá spočíva vo vykonanej práci, v rozmnožení aktív alebo v znížení pasív. Ak však už bezdôvodné obohatenie vzniklo, právna úprava zabezpečuje povinnosť jeho vydania. Povinným subjektom na vydanie bezdôvodného obohatenia je ten, kto sa bezdôvodne obohatil a oprávneným subjektom je ten, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že účastníci konania bývajú v spoločnom byte aj po rozvode manželstva, pričom každý z nich užíva v byte samostatnú izbu a ostatné spoločné priestory užívajú spolu, a teda aj náklady spojené s užívaním bytu majú hradiť spoločne, t.j. každý v jednej polovici. Uvedené nenarúša ani skutočnosť, že rozhodnutím súdu došlo k zrušeniu spoločného nájmu bytu a žalobca bol zaviazaný zaobstarať pre žalovanú náhradné ubytovanie. Z judikatúry vyplýva, že pokiaľ nedošlo k zaobstaraniu náhradného ubytovania žalobcom, žalovaná sa v byte zdržiava oprávnene, a teda je povinná hradiť i náklady spojené s užívaním bytu tak, ako keby existoval spoločný nájom bytu. Z predložených dokladov odvolací súd zistil, že náklady spojené s užívaním bytu za žalované obdobie 2008-2009 hradil výlučne žalobca, z čoho vyplýva, že v rozsahu 1-ice došlo k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovanej voči žalobcovi. Súd prvého stupňa v tomto smere vec správne skúmal, ako aj správne ustálil, že medzi účastníkmi sa nevedol spor o tom, či zo strany žalovanej došlo k bezdôvodnému obohateniu voči žalobcovi, ale viedol sa spor o tom, akú sumu má žalovaná v rámci bezdôvodného obohatenia žalobcovi vyplatiť.

Žalovaná v odvolaní namietala nesprávny výpočet nákladov spojených s užívaním bytu v roku 2008 - 2009 súdom prvého stupňa, ako aj úhradu sumy 510 eur dňa 31. 08. 2011, t.j. pred vyhlásením rozhodnutia súdom prvého stupňa, ktorú súd prvého stupňa nezapočítal na úhradu nájomného.

Odvolací súd v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní opätovne preskúmal náklady spojené s užívaním bytu za roky 2008 a 2009 a ustálil, že náklady spojené s užívaním bytu v roku 2008 predstavovali sumu 2.685,34 eura, ktorá pozostávala z platieb OSBD Nitra vo výške 70.996,- Sk (2.356,63 eura), z úhrady elektrickej energie vo výške 6.385,- Sk (211,94 eura), z úhrady plynu vo výške 1.318,92,- Sk (43,78 eura), z úhrady SATRA vo výške 2.199,- Sk (72,99 eura) a v roku 2009

náklady spojené s užívaním bytu predstavovali sumu 1.889,28 eura, ktorá pozostávala z platieb OSBD Nitra vo výške 1.538,90 eura, z úhrady elektrickej energie vo výške 229,15 eura, z úhrady plynu vo výške 40,97 eura a z úhrady SATRA vo výške 80,26 eura. S poukazom na uvedené došiel k záveru, že žalobca zaplatil náklady spojené s užívaním bytu za rok 2008 a 2009 vo výške 4.574,62 eura (2.685,34 eura + 1.889,28 eura), z ktorých náklady vo výške 2.287,31 eura predstavovali plnenie za žalovanú. Z potvrdenia zo dňa 18. 12. 2008 vyplýva, že žalobca prehlásil, že dňa 18. 12. 2008 prevzal od žalovanej sumu 20.000,- Sk (663,88 eura) ako zálohu na platbu nájomného, ktorú súd prvého stupňa správne započítal ako platbu nájomného za rok 2008.

Podľa § 580 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie.

Započítanie podľa tohto ustanovenia je spôsobom zániku navzájom sa kryúcich pohľadávok veriteľa a dlžníka. Zánik nastáva okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie a boli splnené všetky podmienky na to potrebné. K započítaniu nedochádza automaticky, len čo sa pohľadávky stretli. Vyžaduje sa na to právny úkon niektorého z účastníkov záväzkového právneho vzťahu. Musí ísť o prejav adresovaný druhému účastníkovi, z ktorého je zrejmé, ktorá pohľadávka a v akom rozsahu sa uplatňuje na započítanie proti pohľadávke veriteľa. Formu tohto prejavu zákon nepredpisuje, ale nesmie odporovať ustanoveniam § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka.

S poukazom na uvedené odvolací súd mal za to, že sumu 20.000,- Sk, ktorú žalobca od žalovanej prevzal dňa 18. 12. 2008 ako zálohu na platbu nájomného, nie je možné započítať na úhradu nájomného za obdobie roku 2006, keďže k započítaniu pohľadávok nedochádza automaticky, ale je potrebný okrem iného aj právny úkon niektorého z účastníkov. V danom prípade z právneho úkonu, t.j. z potvrdenia zo dňa 18. 12. 2008 vyplýva, že žalovaná zaplatila sumu 20.000,- Sk ako zálohu na platbu nájomného, a teda súd prvého stupňa správne započítal sumu 20.000,- Sk (663,88 eura) na úhradu nájomného za obdobie 2008-2009.

Ustanovenie § 154 ods. 1 OSP zakotvuje zásadu, podľa ktorej pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Súd preto musí pri rozhodnutí vziať do úvahy skutočnosti, ktoré tu boli v čase vyhlásenia rozsudku.

Keďže súd je viazaný stavom v čase jeho rozhodnutia a zo strany žalovanej došlo dňa 31. 08. 2011 k úhrade sumy 510 eur, odvolací súd došiel k záveru, že aj uvedenú sumu je potrebné započítať na úhradu nájomného za obdobie 2008-2009, na základe čoho ustálil, že k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovanej na úkor žalobcu došlo v sume 1.113,43 eura (2.287,31 eura - 663,88 eura - 510 eur). Vzhľadom na to, že predmetom odvolacieho konania bola suma 1.626,11 eura, vo zvyšnej časti, t.j. v sume 512,68 eura odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol ako nedôvodnú, pretože v tejto časti k bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovanej voči žalobcovi nedošlo.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa zaplata sumy 1.113,43 eura podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil a vo zvyšnej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 OSP zmenil tak, že žalobu zamietol, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 OSP), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP).

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 142 ods. 2 OSP tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, vzhľadom na čiastočnú úspešnosť účastníkov konania.

Po tom, ako žalovaná podala odpor, bola uznesením zo dňa 13. mája 2011, č. k. 10C/105/2011-30 zaviazaná zaplatiť súdny poplatok za odpor vo výške 137,50 eura. Voči tomuto uzneseniu podala včas odvolanie, v rámci ktorého sa domáhala oslobodenia od súdnych poplatkov. Namietala, že nie je schopná zaplatiť súdny poplatok bez ohrozenia výživy syna U., ktorý je študentom bez príjmu a taktiež bez ohrozenia vlastnej výživy. K majetkovým pomerom uviedla, že je zamestnaná s priemerným príjmom približne 500 eur, z ktorého musí uhradiť všetky výdavky spojené s reprodukciou pracovnej sily. Dodala, že je nemajetná, nevlastní žiadne cenné veci a je držiteľkou starého motorového vozidla. V rámci dodatku k oslobodeniu od súdnych poplatkov uviedla, že pracuje ako zdravotná sestra vo Fakultnej nemocnici T., kde za rok 2010 dosiahla príjem 6.017,96 eura a za posledné tri mesiace bol jej priemerný príjem vo výške 539,93 eura. Okrem toho uviedla, že má vyživovaciu povinnosť voči plnoletému synovi U. G., ktorý navštevuje Pedagogickú fakultu Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Súd prvého stupňa napadnutým uznesením nepriznal žalovanej oslobodenie od súdneho poplatku za odpor.

Podľa § 138 ods. 1 OSP, na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Účastník občianskeho súdneho konania má procesné právo požiadať o oslobodenie od súdneho poplatku, žiadosť doložiť dokladmi, z ktorých vyvodzuje jeho opodstatnenosť; rovnako má procesné právo, aby súd o tejto žiadosti rozhodol. Občiansky súdny poriadok účastníkovi však nepriznáva (nezaručuje) právo, aby súd vyhovel jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov (postupoval a rozhodol podľa jeho predstáv a názorov).

Pre vyhovenie návrhu (žiadosti) účastníka na oslobodenie od súdneho poplatku je v zmysle § 138 ods. 1 OSP potrebné, aby súčasne boli splnené dve podmienky, a to: 1. oslobodenie je odôvodnené pomermi žiadateľa a 2. nejde o prípad svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Ak z týchto kumulatívnych podmienok nie je splnená čo i len jedna, žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov nemožno vyhovieť. Pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov súd vo vzťahu k splneniu prvej podmienky prihliada k celkovým majetkovým pomerom žiadateľa a tiež k výške súdneho poplatku, pričom v prípade fyzických osôb berie do úvahy tiež ich pomery sociálne, rodinné, ekonomické, zdravotné a pod. Účastníkovi konania jeho nepriaznivá majetková situácia nesmie znemožňovať uplatňovanie alebo bránenie jeho procesných práv a naplniť jeho právo na právnu pomoc v občianskom súdnom konaní. Celkové zhodnotenie všetkých pomerov účastníka konania sa má premietnuť do záveru, či účastník je so zreteľom na jeho pomery schopný zaplatiť súdne poplatky a uhrádzať trovy spojené s konaním. Pokiaľ by to jeho pomery nedovoľovali, súd mu prizná zodpovedajúce oslobodenie od súdnych poplatkov.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Odvolací súd po prejednaní veci zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že osobné, majetkové a zárobkové pomery žalovanej nie sú také, aby odôvodňovali priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Pri posudzovaní osobných a majetkových pomerov žalovanej zobral do úvahy na jednej strane predmet tohto konania a výšku súdneho poplatku a na druhej strane súčasné príjmové možnosti žalovanej, ktorá má príjem vo výške 539,93 eura. Po zaplatení súdneho poplatku jej zostane na zabezpečenie základných potrieb pre seba a plnoletého syna suma 402,43 eura, ktorá je vyššia ako sumy životného minima, ktoré v konaní o oslobodenie od súdnych poplatkov predstavujú určitý ukazovateľ o približných medziach, v ktorých by sa mal príjem žiadateľa pohybovať. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná disponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na to, aby mohla zaplatiť súdny poplatok bez toho, aby bola ohrozená jej životná úroveň, ako aj životná úroveň jej syna. Navyiac, na výživu plnoletého syna U. G. prispieva žalobca sumou 100 eur mesačne, počnúc dňom 01. 09. 2009 v zmysle rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 3. decembra 2009, č. k. 18C/118/2009-41. Vzhľadom na pomer výšky súdneho poplatku v sume 137,50 eura a výšky príjmu žalovanej, odvolací súd dospel k záveru, že nie sú u žalovanej splnené zákonné predpoklady podľa § 138 ods. 1 OSP na oslobodenie od súdnych poplatkov, a preto jej súd prvého stupňa správne oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

Nesplnenie č i len jednej z dvoch kumulatívnych podmienok uvedených v § 138 ods. 1 OSP znamená, že nie sú dané dôvody pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 10C/105/2011-63 zo dňa 07. 07. 2011 podľa § 219 OSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.